

בעניני הושענא רבה שמיני העצרת ושמחת תורה - שיעור 730**I. פסקי רב שלמה זלמן אויערבאך מספר הליכות שלמה**

- (א) **חבט בהושענא שכבר חבטה אחר למצוה יצא דמן הדין לעשות כן לכתחלה כל שלא נשרו העלים לגמרי** (דף רמ"ג)
- (ב) **הנכנס לסוכה ביום הושענא רבה לפנות ערב לטעימה לשם פרידה ממצות הסוכה מברך לישב בסוכה אף אם אינו אוכל יותר מכביצה ממני תרגימא דכל שכוונתו בכניסתו לשם הסוכה שפיר מברכינן גם בלא אכילה דיש לנהוג כהחיי אדם (קמ"ז - ט"ו) שהביא המ"ב (ת"ל"ט - זצעה"ג; ג"ג) ולכן עכ"פ בטעימה שפיר מברך (הליכות שלמה דף רמ"ג)**
- (ג) **טעה והזכיר בשמיני עצרת "חג הסוכות הזה" יצא כיון שנקרא יום שמיני משמע שהוא המשך חג הסוכות** (דף רמ"ג)
- (ד) **רבים נהגו לישב בשעת הצורך בזמן ריקודי ההקפות בשמחת תורה אע"פ שספרי התורה אינם במקומם ויש ללמד זכות על כך דכיון שהמנהג לרקוד עם הס"ת י"ל דחשוב כל בית הכנסת מקומו של הספרים באותה שעה ועוד האנשים הסובבים ורוקדים בבית הכנסת חשיבי כמחיצה בין היושבים להספרי תורה (דף רמ"ד) ועוד העיקר ההקפה ראשונה לכל ז' ההקפות**
- (ה) **אבל מותר להקיף הבימה עם ס"ת בשמחת תורה אך לא ירקוד** (דף רמ"ד)
- (ו) **ספר תורה פסול דינו כמוקצה מחמת חסרון כיס ואסור בטלטול מ"מ בשמחת תורה נהגו להקיף בהם כמו דתפילין אע"פ שהיה צריך להחשב כמוקצה מחמת חסרון כיס אפ"ה מותר לצורך גופו ומקומו (ע"ט)**
- (ז) **אין אומרים סדר י"ג מדות בהוצאת ס"ת ביום שמיני עצרת בא"י לפי שיום זה יש שמחה יתירה ואין ראוי לומר בו סדר זה (דף רמ"ז)**
- (ח) **כשאין חדרים נוספים בבית הכנסת לערוכת מנינים נוספים לקריאת התורה נהגו להוליך ספרי תורה אף לבתים אחרים ולהחזירם אחר הקריאה דכיון שצריכים לכך כדי שיעלו כולם לתורה שרי (ע"ט) ובמ"ב (ת"ס"ט - ט)**
- (ט) **כשחוזרים וקורין פרשת וזאת הברכה כדי להרבות בקרואים לאחר שכבר עלו כל הכהנים לתורה יקראו לישראל לתורה ויאמרו "אף על פי שיש כאן כהן"**
- (י) **עליית קטנים רק כשמבינים ענין העליה והקריאה אבל קודם לכן אין להעלותם אלא בקריאת "כל הנערים"**
- (יא) **אולם לסיים התפלה ביום שמחת תורה ולקדש ולאכול ולערוך ההקפות לאחר הסעודה כדי שיוכלו להרבות בשמחה הורה שלא לשנות דבר מהסדר הנהוג בכל תפוצות ישראל**
- (יב) **לא הסכים שיקדשו בני הישיבה על מיני מזונות כליל שמחת תורה לפני ההקפות בכדי שיוכלו להאריך ברקודים (אות 34)**
- (יג) **נזהר שלא לאחר מלהתחיל תפלת מוסף לפני תחילת זמן מנחה (ע"ט)**
- (יד) **מצות הגבהת ספר תורה מצוה גדולה עד מאד והמגביה נוטל שכר כולם**

II. האם מותר לשמוע כלי שיר ע"י גוי בשמחת תורה שהוא שבות דשבות במקום מצוה

- (א) **אין מטפחים ואין מספקים ואין מרקדים ביום טוב (משנה ז' ל"ו) והטעם לזה משום שמא יבוא לתקן כלי שיר ואמנם התוספות (ז' ל"ו) כתב שזהו דוקא בימיהם שהיו בקיאים לעשות כלי שיר אבל בזמן הזה אין אנו בקיאים לעשות כלי שיר אין לגזור אבל דעת הרא"ש (ז' ל"ו - ג) דכל דבר שבמנין צריך מנין אחר להתירו ואפילו בטל הטעם לא בטלה הגזירה. ועיין בטורי זהב יורה דעה (רפ"ג - סק"ג) שאפילו להתוספות שהזכירם הרמ"א (ש"ט - ג) לא הותר אלא טיפוח וריקוד מה שאין כן בכלי שיר ממש**

יש לאסור. כ"כ המ"ב (סק"י) איברא יש מתירים לומר לא"י לנגן בכלי שיר בחופות (ש"ע של"ח - ז) ואפילו לומר לא"י לתקן הכלי שיר שרי משום כבוד חתן וכלה (רמ"א ע"א) אבל בשאר שמחה של מצוה כגון בשמחת תורה אסור אפילו לומר לא"י לנגן אם לא שבאים מעצמם או שהכינו אותם מע"ש (מ"ב סק"י בשם האליהו רבה סק"ד) וצ"ע אם אמירה לנכרי אסור משום שליחות מה מועיל שהכינו אותם מע"ש וסוף דבר אין להתיר שהרי כתב המגן אברהם (ש"ז - סק"ז) בשם הרב המגיד שאין לדמות בשכותים זה לזה שהרי לגבי מילה לא התירו שכות (של"ח - ו) ואילו לגבי ישוב ארץ ישראל התירו אמירה לגוי (ש"ו - י"ב)

(ב) וכלי שיר כרדיו וטייפ (radio or tape) וכדומה אסור להעריך מע"ש ע"מ שיעבוד בשבת כיון שאין הכל יודעים שהעריכו מאתמול וגם משום זילותא דשבתא ואוושא מילתא (שו"ת מנחת יצחק ז - ק"ז ושו"ת יחווה דעת ג - מ"ע)

III. האם מותר לשבת לנוח בין הקפה להקפה

(א) עיין בשו"ע (יו"ד רפ"ז - ז) שחייב לעמוד מפני ס"ת כמלא עיניו עד שיתכסה והערוך השלחן (רפ"ז - ה) כתב שבעת שמקיפים עם הספרי תורה סביב הבימה הכל חייבים לעמוד כיון שהספרי תורה עוברים ממקום למקום אבל בין הקפה להקפה אין צריך לעמוד

(ב) עיין בשו"ת יחווה דעת (ו - מ"ז) שחולים וזקנים יכולים לסמוך על דברי הערוך השלחן אבל הבריאים ישארו עומדים עד שיחזירו את ספרי התורה להיכל

(ג) עיין בשו"ת בצל החכמה (ה - קל"ט) שכתב ליישב המנהג שנהגו לשבת דדוקא ס"ת להגיע אותה לאיזה מקום מיוחד בשביל איזה צורך צריכין לעמוד אבל אם מסתובב עמו ואינו מתרחק ממקום הסיבוב כלל נמצא דהו"ל כעומד במקומו שאין צריכין לעמוד

(ד) ועוד בביהמ"ד שיש עולם גדול שמלאים בנ"א תוך ג"ט הוי מחיצה ומותר לישב בשעת ההקפות (נטעי גבריאל זף רל"ז)

IV. עיין בספר זכרון שלמה שהביא פסקי רב משה פיינשטיין בהלכות חול המועד

(א) מותר לכתוב חשבונות בחוה"מ אף שאין לו בזה שום צורך המועד רק שנהנה לחשוב חשבונות שגם זה נחשב צורך המועד וכן לצוד דגים להתענג ונראה לי הוא הדין Apple Picking אבל נכון יותר לאכול מהם במועד. ויש חולקים

(ב) מותר לכתוב במכונת כתיבה לצורך המועד שאין זה מעשה אומן

(ג) מותר להקליט על סרט Tape Recorder בחוה"מ שאינו נחשב כתיבה

(ד) מותר לצלם דאין זה נחשב כתיבה בנוגע לחוה"מ כגון Polaroid Camera (או צילום וידיאו Video חול המועד כהלכתו זף ר"ל)

(ה) מותר לכתוב המחאה Check לצורך צדקה דזה נחשב כדבר האכד משמע שטוב יותר ליתן ממון. ומותר לכתוב שטר קבלה

(ו) מעלה גדולה היא לשתות יין בכל יום מימי חוה"מ כדי לקיים בו מצות שמחת יו"ט דאין שמחה אלא ביין וממיץ ענבים אין לו דין יין לענין זה. וי"א דגם ביין שרף יוצא

(ז) מותר לכבס בגדי קטנים במועד אפילו אם הוא עשיר גדול שבידו לקנות בנקל. וגיהוץ בלי כיבוס אסור אם הוא מעשה אומן.

(ח) ואם הבגד המלוכלך יותר נאה מותר לכבסו אפילו יש לקטן עוד בגדים דכיון דהתירו התירו בכל ענין

(ט) לפרוט המחאה Check Cashing של גאווערמענט שכתוח שטובים הם אסור אבל של יחיד שרי ולהפקיד ממון בבנק איננו מותר אא"כ ירא שמא יגנבו (מרב מדעברעצין זף ס"ד)

נדפס לעילי נשמות אבי אורי ר' אליעזר ליפא ב"ר יעקב ארזבי ע"ה אלא אורתי האשה חיל ב"ר גרשון חנוך הסניף הכפן ע"ה
ולעילי נשמות אבי פיקר רב' א'סר ז'אב ב"ר אליעזר ליפא ע"ה